

ЕТИКИ И ПРИНЦИПИ НА
ПЕРМАКУЛТУРНИЯ ДИЗАЙН
ВЪВ ВКУСНАТА БИО-ГРАДИНКА

Принцип 9:
ИЗПОЛЗВАМ ЛЕСНИ И
ТРАЙНИ РЕШЕНИЯ

Създавам, радвам се, споделям

www.gradinka.zaedno.net

SWISS-BULGARIAN COOPERATION PROGRAMME
ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

z@edno

Фондация ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие

ПРИНЦИП

ИЗПОЛЗВАМ ЛЕСНИ И ТРАЙНИ РЕШЕНИЯ

Use small and slow solutions

“Няма по-красиво занимание от това, да изобретяваш малки, но гениално прости решения, които бавно, но завинаги ще променят към по-добро живота на хората, които обичаш.”

Този принцип поощрява находчивостта в човека, винаги да намира начин. Например, дори и да разполагаме с малко пространство за производство на собствена храна, да речем в града, лесно може да осъществим модела на т.нар. три сестри.

Подобно на Природата, важно е, всяка една промяна, да започваме с малки стъпки и в малък мащаб, и постепенно да прилагаме добрите практики и опит на повече места. Малките, лесни, достъпни, но дълготрайни решения, са най-ценната инвестиция за устойчив начин на живот.

ТРИТЕ СЕСТРИ - ИНТЕНЗИВНА ЕКО-СИСТЕМА НА МАЛКА ПЛОЩ

Позната на много градинари по целия свят, включително в България е триадата - **царевица, боб и тиква**. Триото се дефинира като гилдия, защото всяко едно от тези растения подкрепя другите две. Стеблата на царевицата служат за опора на боба, който се увива около тях. Бобът, от друга страна, извлича азот от въздуха и една симбиотична бактерия, която вирее в корените на боба, го трансформира във форми, която растенията могат да ползват. Тази азотфиксираща бактерия се храни със специални захари, които пък се изпускат от корените на царевицата. Тиквата със своите широки листа формира жив мулч, с който покрива плътно земята и по този начин предотвратява растежа на бурени, едновременно с което държи почвата влажна и хладна. Заедно "трите сестри" произвеждат повече храна и се нуждаят от по-малко вода и наторяване, отколкото засети по отделно.

Интересно е да изброим колко взаимовръзки се формират в тази гилдия. Бобът захранва с азотно плодородие себе си, царевицата и тиквата. Тиквата създава сянка и за трите растения. Царевицата храни бактерията и дава опора на боба. Три растения, които заплитат поне 8 взаимовръзки, а ако добавим и дъхави билки, невен или латинки, тази гилдия ще включва участници от три различни царства.

Източник: www.permaship.org

ИНТЕРЕСНО: В България откриваме схемата на Трите сестри с едно допълнение в западно-родопския край – картофите, които се посаждат в основата на боба и царевицата заедно с тиквата, тоест сестрите стават четири.

ГРИЖА ЗА ЗЕМЯТА

Идеи как да прилагаме този принцип в...

ГРАДИНКАТА

“В природата няма стандартни решения.

Всичко е местно или адаптирано към местните условия, особено към наличните ресурси и изградените взаимовръзки.”

Проф. Гюнтер Паули

Вкусната гора

Засаждането на овощни или ядкови дървета и дългогодишни растения ни осигурява реколта за много по-дълъг период от време. Засаждането на “хранителна гора” – градина с колекция от различни растителни видове с множество дървета в нея, които по естествен начин ще се погрижат за здравето на почвата, задържането на влагата, и без нашата намеса ще вкарва в обръщение различни хранителни елементи в системата.

Природата е главен Градинар

Хубаво е да планираме градинката така, че Природата да върши голяма част от работата, без ние да се намесваме много-много – мулчирането на почвата с дебел слой слама ни спестява много работа по плевене, поливане и защита на растенията и същевременно дава пространство на много живи същества (червейчета, мравки, полезни насекоми) също да се включат и помагат в градината.

Местни и налични ресурси

Навикът винаги да се оглеждаме и да използваме налични местни ресурси е прекрасно нещо и ни се отблагодарява богато с автентичност и чар на градинката.

Повдигнати лехи - и лесно, и удобно

Създаването на повдигнати пермакултурни лехи е лесно и дълготрайно решение, защото в тях хем имаме плодородна почва, хем добавяме все нови и нови обогатяващи елементи, с които иначе бихме се чудили какво да правим. Хълмистите лехи също могат да бъдат изградени от множество природни материали, които са в излишък наоколо и може би загрозяват различни части от двора, а издържат в последствие много по-дълго време, като отдават хранителни вещества за ядливата растителност и оттам, за нас самите или за животните, които отглеждаме или сами са се заселили, в помощ на другите участници в този жизнен процес.

ГРИЖА ЗА ХОРАТА

Идеи как да прилагаме този принцип в...

РАСТЯЩАТА КЛАСНА СТАЯ

РЕШЕНИЯ, КОИТО ИДВАТ ОТ ДЕЦАТА

Нека децата да участват винаги, когато трябва да вземем решение, свързано с градинката – от първите моменти на нейното планиране, до ежедневните решения за графика или най-малки детайли, свързани с работата в градинката. Понякога решенията, които идват от децата, са наистина гениално прости и ефективни. И също така – това е великолепно обучение в стратегическо планиране и управление на промяната за тези малки деца, които обаче са утрешните мениджъри, инженери или инвеститори.

ВДЪХНОВЯВАЩА РОЛЯ И ОТГОВОРНОСТИ

Нека всяко дете да има своя отговорна роля в градинката, която да изпълнява известен период от време. Ще бъдете изненадани как децата със заразителен ентузиазъм ще изпълняват невероятен набор от действия, които ще обогатят и култивират градинката, и в същото време ще облекчат нашата работа като възрастни.

ЕФЕКТИВНА РАБОТА В МАЛКИ ГРУПИ

Когато имаме време и възможност да работим в по-малка група с деца, имаме възможност да обърнем внимание на нуждите и интереса на всяко дете, а също да формираме много по-пълноценно груповата динамика – това прави децата по-отворени и толерантни и в по-дълготраен план развива добри социални способности в тях. Дори когато носим отговорност за голяма група деца, можем да използваме различни методики, с които поне за малко децата имат възможност да се усамотяват в по-малък кръг. Например, възлагаме на част от децата ролята на „растения“, които имат задачата само да стоят и наблюдават, а останалите се грижат за тях – после ролите се сменят.

ПЕТТЕ ЕЗИКА НА ЛЮБОВТА

Тяхното умело владение и прилагане при работа с децата ни дава възможност да постигнем атмосфера на спокойно доверие и креативност, дори в голяма група. Прилагането на този подход на осъзнаване, зачитане и подходящо изразяване на емоциите, помага на децата да развият своята лична емоционална интелигентност, включително способността да се свързват и изразяват своите чувства и емоции и да уважават и разбират чувствата на околните.

ЛИНК КЪМ ПЕТТЕ ЕЗИКА НА ЛЮБОВТА

СПОДЕЛЯНЕ НА
ИЗОБИЛИЕТО

Идеи как да прилагаме този принцип в...

СОЛИДАРНАТА ОБЩНОСТ

СОЛИДАРНО ЗЕМЕДЕЛИЕ - хем лесно, хем вкусно

Солидарното земеделие, или както го наричат по света, Community Supported Agriculture (Земеделие, подкрепено от общността), е реализираната СРЕЩА, която възстановява връзката на хората от големия град с храната и със земята, където тя е родена, и също така с онези, които по един осъзнат и биологично чист начин обработват земята и отглеждат храната – фермерите. Идеята за Солидарното земеделие е УНИКАЛНО проста... и гениална. Наблюдавайки опита по света, виждаме хиляди различни форми, през които “Солидарното земеделие” (CSA) може да бъде реализирано. В много страни по света хиляди домакинства са абонати на различни местни CSA общности - те са с различна структура и начини на работа, но всички имат един общ признак - живата връзка между потребителите и онези, които обработват земята и отглеждат храната с любов и разбиране.... и най-важното - ДОВЕРИЕТО и коректното отношение между хората в една такава група.

ШУКАР БУТИК или потоци на полезните неща

Все по-популярна по света и у нас става инициативата, при която се организират срещи за споделяне на вещи, които сменят своя собственик – например книги, дрехи, покъщина, уреди и др. На тези срещи хората разменят, подаряват или продават за символична сума вещи, които могат да бъдат използвани, но просто вече не им трябват. Създава се поток от полезни вещи, които могат да се използват многократно. В случай, че даден предмет се задържи дълго време на едно място, то може да се обърне посоката, тоест да се върне обратно по същия път и стигне до първоизточника или си смени курса по пътя. Крайната цел е всеки да се запознае с дадения предмет и когато всички се съберат заедно да споделят как са го използвали в ежедневието си.

